

KIRKKONUMMEN KUNNAN KONSERNIOHJE

2017

Sisällysluettelo

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite
2. Konserniohjeen soveltamisala
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen
4. Konserniohjeiden sitovuus
5. Konsernijohto ja kunnan keskeisten viranomaisten tehtävät
6. Konserniraportointi ja tavoitteiden asettaminen
7. Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet
8. Kuntakonsernin tarkastus ja valvonta
9. Omistajan ennakkokannan hankkiminen merkittävistä toimenpiteistä
10. Hankinnat
11. Tiedottaminen konsernia koskevista asioista ja luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus
12. Hyvä hallinto- ja johtamistapa (Corporate Governance)
 - 12.1 Yhtiökokous
 - 12.2 Hallitus
 - 12.3 Hallituksen puheenjohtajan tehtävät
 - 12.4 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko
 - 12.5 Hallituksen kokoukset
 - 12.6 Hallituksen toiminnan arviointi
 - 12.7 Hallituksen jäsenten valinta
 - 12.8 Hallituksen tiedonsaanti ja uuden hallituksen jäsenen perehdyttäminen
 - 12.9 Hallituksen jäsenten riippumattomuus
 - 12.10 Hallituksen jäsenistä ilmoitettavat tiedot
 - 12.11 Toimitusjohtaja
 - 12.11.1 Nimittäminen
 - 12.11.2 Toimitusjohtajasopimus
 - 12.12 Yhteisön muu johto
 - 12.13 Palkkiot ja palkitseminen
 - 12.13.1 Hallituksen jäsenten palkkiot
 - 12.13.2 Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen
 - 12.13.3 Palkitsemisjärjestelmä ja palkitsemista koskevat periaatteet sekä palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen ilmoittaminen
 - 12.14 Valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta
 - 12.14.1 Raportointi
 - 12.14.2 Konsernivalvonnan toimintaperiaatteet
 - 12.14.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta
 - 12.14.4 Sisäinen tarkastus
 - 12.15 Tilintarkastus
 - 12.16 Lahjoman vastaiset periaatteet
 - 12.17 Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus
 - 12.18 Vastuuvakuutukset

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeella pyritään myös tehostamaan kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konserniohjeessa määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

2. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin (ks. liite 1).

Konserniohje liitteineen on käsiteltävä tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä, jonka päätöksellä yhteisö sitoutuu konserniohjetta noudattamaan. Konserniohje liitteineen on käsiteltävä myös tytäryhteisön hallituksessa.

Yhteisöjen yhtiöjärjestyksiin on kirjattava, että niillä on velvollisuus noudattaa annettuja konserniohjeita.

Kuntayhtymässä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteys-yritystä ja osakkuusyritystä (ks. liite 1).

Osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien ohjaukseen konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin.

Liite 1: Luettelo Kirkkonummen kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä (tilanne syyskuu 2017)

- kohta 1 Kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt
- kohta 2 Osakkuusyhteisöt
- kohta 3 Kuntayhtymät, joissa Kirkkonummen kunta on jäsenenä

Kunnan omistusosuudet yhtiöissä muuttuvat ja liitteen tietoja ylläpidetään ohjeesta erillisesti.

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje tulee saattaa hyväksyttäväksi tytäryhteisön yhtiökokoukseen tai vastaavaan hallintoelimeen silloin, kun yhteisömuoto on muu kuin osakeyhtiö. Konserniohje tulee viedä myös osakkuusyhteisön hallintoelimen käsittelyyn siten, että hallintoelin merkitsee konserniohjeen vähintään tiedoksi.

4. Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistusoehjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Mikäli yhteisön johto, yhtiökokousedustaja tai muu yksittäisen konserniohjeen saanut katsoo, että hän ei voi noudattaa ohjetta lainvastaisena tai yhteisön edun vastaisena, hänen on ilmoitettava asiasta ja aikeestaan jättää noudattamatta konserniohjetta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle tai kunnanhallitukselle. Ilmoitukseen on sisällytettävä perustelut sille, miksi ilmoittaja pitää ohjetta lainvastaisena tai yhteisön edun vastaisena.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Konsernijohto ja kunnan keskeisten viranomaisten tehtävät

Konsernijohdolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa.

Kunnan keskeisten viranomaisten tehtävät ja toimivalta konserniohjauksessa:

Valtuusto

- määrittelee Kirkkonummen kunnan konsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapoliittiset keskeiset linjaukset,
- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista,
- hyväksyy konserniohjeen.

Kunnanhallitus

- päättää kunnan ehdokkaat tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden hallintoelimiin sekä antaa ohjeet kunnan yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin (antaa kunnan ennakkokannan),
- päättää kunnan edustajan tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin ja vastaaviin sekä antaa edustajille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet,
- ohjeistaa kuntayhtymissä toimivia edustajia,
- vastaa omistajaohjauksen tavoitteiden toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- seuraa ja arvioi yhtiöiden ja yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä,
- antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa.

Kunnanhallitus voi siirtää edellä mainittuja tehtäviä kuntakehitysjaostolle.

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan,
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle,
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle.

Lautakunta ja jaosto

- huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Toimialajohtaja

- seuraa toimialallaan kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle/kunnanjohtajalle,
- seuraa toimialallaan kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle/kunnanjohtajalle.

6. Konserniraportointi ja tavoitteiden asettaminen

Kunnan talousyksikkö kokoaa ja pitää yllä tytäryhteisöjen perustietojen (yhtiöjärjestykset, osakassopimukset, kauppakirjat yms.) ja viranomaisraporttien tietokantaa. Liikesalaisuuden piiriin tai muut salassa pidettävät asiat käsitellään kunnassa salassa pidettävänä.

Tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan on yhtiökokouksessa osakkeenomistajan pyynnöstä annettava tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Tietoja ei kuitenkaan saa antaa, jos niiden antaminen tuottaisi yhtiölle olennaista haittaa. Tietojensaantioikeus ei koske kunnallisessa osakeyhtiössä kuntalaisia eikä myöskään valtuutettuja vaan kunnan puhevaltaa käyttää kunnanhallitus, jolla on mahdollisuus kyselyoikeuteen tai oikeuden edelleen delegointiin.

Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä raportointi

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnanhallitukselle vuosittain mielellään kolmivuotiskaudelle laaditut tulos- ja rahoitussuunnitelmat sekä viiden vuoden kattava investointiohjelma. Taloussuunnitelmasta tulisi käydä ilmi valtuuston tytäryhteisölle asettamat toimintatavoitteet.

Tytäryhteisö noudattaa talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa sekä osavuosisraportoinnissa konsernijohtoon antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisö raportoi asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä toiminnan kestävyteen ja omaisuuden arvon kehittymiseen olennaisesti vaikuttavista tekijöistä konsernijohtolle.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta osavuosisraporttien yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Merkittävien tytäryhteisöjen tilinpäätökset ovat nähtävillä kunnan Internet-sivuilla.

Konsernitiilinpäätös

Konserniyhteisöjen tilikauden tulee pääsääntöisesti vastata kalenterikautta. Kunnan ja muiden konserniyhteisöjen tilipuitteiden poikkeavuudet tulee oikaista sisällöltään yhdenmukaiseksi nimikkeistöksi, jotta tilinpäätösyhdistely voidaan tehdä.

Kaikissa kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita, soveltuva yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa. Konsernitiilinpäätöksen laatimista varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa seuraavat asiakirjat:

- tilinpäätösasiakirjat, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomus
- tulos- ja rahoituslaskelman toteumavertailut
- kokonaistalouden tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta (mikäli ei sisälly toimintakertomukseen)
- tuotannon määrää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskeva toteumavertailu (mikäli ei sisälly toimintakertomukseen)

Yksityiskohtainen ohje konsernitiilinpäätökseen tarvittavista tiedoista annetaan vuosittain joko kunnan tai Kunnan Taitoa Oy:n toimesta. Ohjeeseen sisällytetään konsernitiilinpäätöksen laadinta-aikataulu, tiedonannon määräajat ja mahdolliset lomakepohjat tilinpäätös- ja

toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Osavuosisikatsauksen tiedot

Konsernin osavuosisikatsausten laatimiseksi tytäryhteisöt toimittavat talousyksikköön seuraavat tiedot:

- toteumavertailut osavuosisijaksolta (tammi-huhtikuu ja touko-elokuu)
- tulos- ja rahoituslaskelma-arviot koko tilikaudelta
- toimintakatsaus, jossa arvioidaan tavoitteiden toteutumista

7. Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet

Kuntakonsernin yhteisöjen mahdolliset kassaylijäämät on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti siten, että konserniyhteisön ja kuntakonsernin maksuvalmius on riittävä.

Toimialaan liittyvä sijoittaminen

Kuntakonsernin yhteisöjen tehtävänä on pääsääntöisesti tuottaa kunnan palveluja tai edistää muutoin kunnan toimialaan kuuluvia tehtäviä. Konserniyhteisön pääomasijoituksissa muihin yhteisöihin tulee lähtökohtaisesti palvella kunnan toimialaan liittyviä tarkoitusperiä. Toimialasijoitukset ovat pääsääntöisesti pääomasijoituksia konserniyhteisöjen investointien rahoittamiseen. Pääomasijoitukset on aina neuvoteltava etukäteen konserniyhteisön päätösvaltaisen elimen kanssa.

Sijoitustoimintaa kokonaisuudessaan arvioidaan kuntalain toimialasäännöksen pohjalta. Yksittäistapauksissa voidaan joutua arvioimaan, onko sijoituskohteena olevan yhteisön toiminta määritelty siten, että sijoittaminen yhteisöön kuuluu kuntakonsernin toimialaan.

Takauksen ja vakuuden antaminen

Kunta voi myöntää takauksen tai vakuuden kuntakonserniin kuuluvalle yhteisölle, joka tuottaa kunnan palveluja tai muutoin edistää kunnan tai konserniyhteisön toimialaan kuuluvia tehtäviä. Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Takauksia ja lainoja myönnettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon valtioneuvoston päätökset ja kilpailulain 4 a luvussa määritelty kilpailuneutraliteettia koskeva sääntely.

Kunnan myöntämästä lainasta peritään markkinatilanteen mukaista korkoa, takauksesta peritään markkinaehtoinen takausprovisio ja vaaditaan riittävän kattava vastavakuus.

8. Kuntakonsernin tarkastus ja valvonta

Valtuuston asettama tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston kunnalle ja tytäryhteisöille asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutusta.

Konsernivalvonta

Kuntakonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kunnan sisäistä valvontaa. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa, erikseen konserniyhteisöjen valvontaan valittua henkilöä (controller) tai kunnan sisäisen tarkastuksen yksikköä. Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi.

Tilintarkastajan valinta

Kunnan tilintarkastusyhteisö toimii myös kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä. Näin konserniyhteys säilyy kunnallisessa tilintarkastuksessa. Tytäryhteisöjen tilintarkastus tuottaa kuntakonsernin johdolle havaintoja kuntakonsernin vahvuuksista, heikkouksista ja riskeistä sekä konserniohjauksen toimivuudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa

Tarkastuslautakunta huolehtii koko kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä eli hoitaa koko kuntakonsernin osalta tilintarkastuspalvelujen kilpailuttamisen. Tarkastuslautakunta pyytää tarjoukset, tekee vertailut ja nimeää ehdokkaat. Tilintarkastajan valinnasta päättää kuitenkin ao. tytäryhteisön toimielin.

Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeus tytäryhteisöistä rajoittuu konserniohjeessa määrättyyn raportointiin ja mainittujen vastuuhenkilöiden valvontatehtävässään tytäryhteisöistä hankittuihin tietoihin. Tarkastuslautakunnalla tai sen yksittäisellä jäsenellä ei ole oikeutta saada tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja suoraan tytäryhteisöjen toimielimiltä tai vastuuhenkilöiltä.

9. Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen merkittävistä toimenpiteistä

Tytäryhteisön on etukäteen hankittava konsernijohtoon suostumus seuraavissa asioissa:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai merkittävä investointi
- yhtiön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- omaisuuden, liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen tai vastaavan muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta
- sulautuminen, jakautuminen, konkurssi, selvitystilaan hakeutuminen tai vastaava yhtiöjärjestely
- tytäryhtiön perustaminen sekä osakkuus toisessa yhteisössä
- merkittävän sopimuksen tai vastaavan tekeminen, joka johtaa kuntakonsernin sisällä merkittävän vastuun syntymiseen
- merkittävä henkilöstöpoliittinen asia
- toimitusjohtajan valinta ja toimitusjohtajasopimus
- yhtiön tai yhteisön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- olennainen laskentaperiaatteen muuttaminen

- muu yhtiön tai pääomistajan kannalta merkittävä asia

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan, eli Kirkkonummen kunnan ennakkokanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan kannan hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla/hallituksen puheenjohtajalla tai hallituksella. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai kunnan tytäryhteisön edustajalla on velvollisuus valvoa, että ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan kunkin kokouksen pöytäkirjaan.

Omistajan ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä.

Mikäli ennakkokäsityksen hankkimista edellyttävässä asiassa päätös tehdään vastoin kunnan näkemystä, kunnalla on mahdollisuus erikseen harkita siihen liittyvät mahdolliset jatkotoimenpiteet.

10. Hankinnat

Kuntakonserniin kuuluvan tytäryhteisön ollessa julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittama hankintayksikkö, on hallituksen ja toimitusjohtajan valvottava, että yhteisössä noudatetaan julkisista hankinnoista annettuja säästöjä ja ohjeita.

Yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee huolehtia siitä, että tytäryhteisö ei menetä hankintalainsäädännön tai oikeuskäytäntöön perustuvaa sidosyksikköasemaa suhteessa kuntaan ilman konsernijohtolle annettua etukäteistietoa asiasta, jotta konsernijohto voi tarvittaessa esittää kantansa asiaan.

Kunnan toimielimien ja tytäryhteisöjen tulee toimia yhteistyössä käyttäen hyväksi kunkin osapuolen resursseja. Palveluja tuotettaessa on vältettävä päällekkäistä toimintaa. Kunnan tytäryhteisöjen tulee noudattaa palvelujen järjestämisessä samankaltaisia toimintatapoja. Tytäryhteisöjen tulee ulkopuolisia suunnittelu- ja muita palveluja tarvitessaan ja hankintoja tehdessään pyytää tarjoukset myös kunnalta ja/tai kunnan muilta yhteisöiltä silloin kun niiltä on ko. palvelu tai tuote saatavissa. Näin toimiessaan tytäryhteisöjen on kuitenkin otettava huomioon hankintoja koskevat säännökset ja määräykset. Tytäryhteisöjen tulee neuvotella kunnan hankinta-vastuullisten kanssa edullisimpien sopimusten ja yhteishankintojen aikaansaamiseksi.

Tytäryhteisöjen tarvitsemien tukipalvelujen ensisijainen järjestäjä on kunta (tai kunnan osoittama yhteisö) silloin kun se on kilpailukykyinen. Tavoitteena on, että kunnan tukipalvelut tuottavat palveluja kaikille kuntakonsernin yksiköille. Päätös palveluiden hoidosta perustuu ensisijaisesti tarkoituksenmukaiseen käyttöön, mikä on edullisuusvertailussa otettava huomioon.

Tytäryhteisöjen tietojärjestelmähankeissa tulee selvittää kunnan käytössä olevien järjestelmien (ohjelmien) soveltuvuus yhteisön tarpeisiin. Tavoitteena on, että kuntakonsernin yksiköt käyttävät samoja järjestelmiä sekä noudattavat valittua tietohallintoarkkitehtuuria.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on myös valvottava, että tytäryhteisössä noudatetaan harmaan talouden torjunnasta annettuja säästöjä ja ohjeita.

11. Tiedottaminen konsernia koskevista asioista ja luottamushenkilöiden tiedonsaanti

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 6 ja 7 §:n mukaan eivät ole vielä julkisia, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain luottamustehtävän hoitamista varten.

12. Hyvä hallinto- ja johtamistapa kuntakonsernissa (Corporate Governance)

Hyvä hallinto- ja johtamistavan ohjeistuksen tavoitteena on tukea kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Konserniin kuuluvien tytäryhteisöiden johtamis- ja hallintokäytäntöjä yhtenäistetään ja varmistetaan, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus sekä asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnan omaisuutta on hoidettava tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti, tuottavasti ja luotettavasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Hyvää hallintotapaa tulee noudattaa kuntakonsernissa ja konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä. Kunnan osakkuusyhtiöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa ohjetta noudatetaan soveltuvin osin.

12.1. Yhtiökokous

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Kirkkonummen kunnan tytäryhteisöissä:

- Tytäryhteisöiden tulee toimittaa kutsu varsinaiseen yhtiökokoukseen kirjallisesti viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta ja kutsu ylimääräiseen yhtiökokoukseen vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta niin, että yhtiökokousasia ehditään käsitellä konsernijohtossa hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta,
- Varsinaisen yhtiökokouksen ja ylimääräisen yhtiökokouksen kutsun liitteenä tulee aina olla kokouksen asialista ja yhteisön yhteystiedot puhelinnumero mukaan luettuna. Lisäksi kutsun liitteenä tulee olla kulloinkin kokouksessa käsiteltävistä asioista riippuen:

- tilinpäätös
 - toimintakertomus
 - tilintarkastuskertomus
 - talousarvio mahdollisine vastikkeineen (asunto-osakeyhtiö, keskinäinen kiinteistöyhtiö)
 - yhteisön hallituksen yksiselitteinen päätösehdotus mahdollisista muista asioista (yhtiöjärjestyksen muuttaminen, osakepääoman muuttaminen yms.)
 - muut mahdolliset kokoukseen liittyvät asiaperit
- Hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä toimitusjohtaja osallistuvat yhtiökokoukseen,
- Yhteisön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiö- tai vuosikokousedustajana kokouksessa, jossa päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille,
 - Yhteisön tulee ilmoittaa hallituksen varsinaiseksi jäseniksi, varajäseniksi, tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi valituille tahoille valinnasta kyseiseen tehtävään toimittamalla asianosaiselle ote yhtiökokouksen pöytäkirjasta,
 - Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kunnan yhtiö- tai vuosikokousedustajalle ja kunnan kirjaamoon.

Tytäryhteisöjen yhtiökokousten pöytäkirjat tulee antaa säännöllisesti kunnanhallitukselle ja konsernijohtolle tiedoksi.

12.2. Hallitus

Hallituksen tehtävänä on edistää yhteisön ja osakkeenomistajien sekä kuntakonsernin kokonaisuutta. Kunnan edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otettua. Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Kirkkonummen kunnan tytäryhteisöiden hallituksia koskevat alla mainitut kohdat.

Hallitus

- kutsuu koolle yhtiökokouksen,
- toimeenpanee yhtiökokouksen päätökset,
- hyväksyy yhteisön strategian ja valvoo sen toteuttamista,
- hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteuttamista,
- varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan,
- hyväksyy budjetin,
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan,
- ohjaa, tukee ja valvoo määräyksin ja ohjein toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhteisön päivittäisjohtamista siten, että hallituksella on riittävä ja ajantasainen kontrolli ylimmän johdon tehtävä- ja vastuualueista sekä yhteisön sisäisestä tilasta,
- määrittää toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen sen jälkeen, kun on saanut niihin konsernijohtajan kannan,
- päättää yhteisön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä,
- päättää yhteisön asioista sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty tai muutoin yhteisön sisäisesti on toimitusjohtajan kanssa sovittu,
- huolehtii yhteisön asioiden tiedottamisesta, ellei sitä ole delegoitu hallituksen puheenjohtajalle tai toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle,
- edustaa yhteisöä ja kirjoittaa sen toiminimen,

- antaa oikeuden yhteisön edustamiseen hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan.

12.3 Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta, ellei hallitus ole nimenomaisesti erikseen valtuuttanut hallituksen puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Yhteisön tulee jakaa toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan vastualueet selkeästi erillisellä hallituksen hyväksymällä työjärjestyksellä.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen,
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti,
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla,
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii,
- hyväksyä toimitusjohtajan laatima esityslista hallituksen kokouksia varten,
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä, valvoa kokousten valmistelua, toimia kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtia siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa ja sen allekirjoittamisesta,
- huolehtia osaltaan siitä, että kunnan tytäryhteisöissä noudatetaan kuntakonsernissa annettua tytäryhteisöjen konserniohjetta ja hyvää hallintotapaa,
- huolehtia erityisesti siitä, että konserniohjeen (ennakkolupamenettely) mainituista asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohtoon ennakkolupa,
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan,
- hyväksyä toimitusjohtajan edustus- yms. kulut ja lomat,
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä,
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä,
- seurata tarkasti yhteisön toimintaa,
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle,
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä.

Hallituksen ja sen puheenjohtajan tehtävät ovat strategisia. Hallituksen puheenjohtaja ei osallistu yhteisön operatiivisen toiminnan johtamiseen. Hallituksen puheenjohtajan laskut hyväksyy hallituksen varapuheenjohtaja.

12.4 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä.

Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja.

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat, kokousten pöytäkirjaaminen ja hallituksen kokoontumisaikataulu.

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen allekirjoittavat. Hallitus voi myös päättää, että kaikki läsnäolijat allekirjoittavat pöytäkirjan. Sellaiset yhteisön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen väliset sopimukset ja sitoumukset, jotka eivät kuulu yhteisön tavanomaiseen liiketoimintaan, on merkittävä tai liitettävä hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenten on säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

Myös asiakirjoja tuhottaessa hallituksen jäsenten on toimittava niin, ettei ulkopuolisella ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhteisön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa sellaista yhtiökokouksen tai yhteisön muun toimielimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

Yhteisön hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet koulutautuvat ja sitoutuvat jatkuvasti kehittämään hallitustyöskentelyn edellyttämää osaamistaan. Kunnan vastuulla on järjestää koulutusta ja huolehtia koulutuksen tarjoamisesta.

12.5 Hallituksen kokoukset

Yhteisön on ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärä sekä jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin toimintakertomuksessaan.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokousten pöytäkirjat tulee antaa säännöllisesti kunnanhallitukselle ja konsernijohtolle tiedoksi.

12.6 Hallituksen toiminnan arviointi

Hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan hallitustyöskentelyn kehittämiseksi. Arviointi voidaan toteuttaa sisäisenä itse arviointina tai käyttää ulkopuolista arvioitsijaa. Arvioinnin keskeisistä tuloksista tulee raportoida kirjallisesti konsernijohtolle.

12.7 Hallituksen jäsenten valinta

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäseneksi ja

varajäseneksi valittavalta on ennen valintaa saatava kirjallinen suostumus tehtävään.

Kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä, joissa kunnilla on enemmistö, on hallituksen jäsen ehdokaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia (609/1986).

Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituksen kokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Yhteisöiden hallitukseen pyritään nimittämään sellaista osaamista omaavia henkilöitä, jotka tukevat konserniyhteisön strategisia- ja kehittämistarpeita. Hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallituksen tulee koostua henkilöistä, joilla on asiantuntemusta ja kykyä operatiivisen johdon ohjaukseen ja tukemiseen, toisiaan täydentävä kokemus sekä mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Yhteisön hallitukseen on mahdollista nimittää jäseniä myös muilla kuin poliittisilla perusteilla.

Hallitukseen on perusteltua valita vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä lukuun ottamatta tehtävälueeltaan suppeita yhteisöitä, joihin valitaan kolme jäsentä.

12.8 Hallituksen tiedonsaanti ja uuden hallituksen jäsenen perehdyttäminen

Yhteisön toiminnasta on annettava hallitukselle riittävät tiedot.

Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyyntönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydetyt tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon.

Hallituksen jäsenellä ei ole oikeutta osoittaa pyyntöjään suoraan yhteisön organisaatiolle tai konsernin yksittäiselle toimihenkilölle.

Uusi hallituksen jäsen tulee erikseen perehdyttää yhteisön toimintaan.

12.9 Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhteisön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallitusten jäsenten on oltava yhteisöstä aidosti riippumattomia.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos

- jäsenellä on työ- tai toimosuhde yhteisöön tai sen kilpailijaan,
- jäsen on ollut työ- tai toimosuhteessa yhteisöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista,
- jäsen saa yhteisöltä tai yhteisön toimivaan johtoon kuuluvilta henkilöiltä vähäistä suuremman korvauksen hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista tai muusta neuvonnasta, esimerkiksi konsulttitehtävistä yhteisössä,
- jäsen kuuluu toimivaan johtoon toisessa yhteisössä ja yhteisöiden välillä on tai on viimeisen vuoden aikana ollut asiakkuus, toimittajuus tai yhteistyösuhde, joka on merkittävä toiselle yhteisölle,
- ristikkäinen valvontasuhte (kahdessa yhteisössä jäsenet ovat ristikkäin toistensa toimivassa johdossa ja hallituksessa).

Hallituksen jäsenet eivät voi olla työ- tai virkatehtävissään esimies-alaisuudessa. Määräys ei koske henkilöstön edustajaa yhteisön hallituksessa.

12.10 Hallituksen jäsenistä ilmoitettavat tiedot

Suostumuksen yhteydessä hallituksen jäsenet täyttävät hallituksen jäsenen perustietoilmoituksen, jossa ilmoitetaan:

- nimi
- syntymävuosi
- osoite
- mahdolliset sidonnaisuudet yhteisöön tai muihin yhteisöihin, mikäli sidonnaisuudella voi olla merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta.

Yhteisön on pidettävä yllä vastaavaa rekisteriä hallituksen jäsenistä. Perustietoilmoituksella annettavissa tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on viipymättä ilmoitettava yhteisölle.

12.11 Toimitusjohtaja

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Kirkkonummen kuntakonsernin tytäryhteisöjen toimitusjohtaja koskevat alla mainitut kohdat.

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat muun muassa

- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa,
- yhteisön liiketoimintojen suunnittelu, johtaminen ja valvonta,
- yhteisön ylempien elinten, kuten hallituksen toimintojen valmistelu, esittely ja päätösten täytäntöönpano,
- informoida hallituksen puheenjohtaja tytäryhteisön päivittäistilanteesta,
- yhteisön muun kuin hallituksen päätösvallassa olevan henkilöstön palvelukseen ottaminen,
- tavanomaisten hankinta- ja asiakassopimusten tekemisestä huolehtiminen,
- hankkia ennen yhteisön sisäistä päätöksentekoa riittävän ajoissa konsernijohdon ennakkokanta,
- huolehtia siitä, että yhteisön kaupparekisteritiedot ovat ajan tasalla,
- huolehtia siitä, että yhteisön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla,
- huolehtia siitä, että yhteisölle otetaan toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset,
- edustaa yhteisöä tehtäviinsä kuuluissa asioissa.

12.11.1 Nimittäminen

Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa.

Yhteisön hallituksen puheenjohtajan on hankittava kunnan konsernijohdon ennakkolupa toimitusjohtajan valintaan ja palkkaukseen sekä mahdollisen tulospalkkiojärjestelmän käyttöönottoon tai sen muutokseen. Yhteisön toimitusjohtajalta ja hänen sijaiseltaan on saatava ennen nimitystä kirjallinen suostumus tehtävään.

12.11.2 Toimitusjohtajasopimus

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhteisön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy. Kunnan tytäryhteisöiden on noudatettava toimitusjohtajasopimuksen tekemisessä konsernijohtajan kanssa sovittuja toimintatapoja. Ennen toimitusjohtajasopimuksen lopullista hyväksyntää tulee se käsitellä konsernijohtajan kanssa. Hallituksen puolesta sopimuksen allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja.

Toimitusjohtajan tulee ilmoittaa sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi ja omat ja lähiomaisen omistukset muissa yhteisöissä ja muut seikat, mikäli omistuksella voi olla merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa. Uusiin toimitusjohtajasopimukseen ei saa sisällyttää lisäeläkejärjestelmiä.

12.12 Yhteisön muu johto

Yhteisön on toimintakertomuksessa esitettävä johdon organisaatio. Mikäli yhtiössä on johtoryhmä, yhteisön on selostettava johtoryhmän kokoonpano, tehtävät sekä jäsenten vastuualueet.

Johtoryhmän pääasiallinen tehtävä on avustaa toimitusjohtajaa päätöksenselvityksessä ja päätöksenteossa. Johtoryhmän päätökseksi tulee toimitusjohtajan mielipide.

12.13 Palkkiot ja palkitseminen

12.13.1 Hallitusten jäsenten palkkiot

Yhtiökokouksessa päätetään yhtiön hallituksen jäsenten kokous- ja vuosipalkkiosta konsernijohtajan hyväksymien määräytymisperusteiden mukaisesti. Korvauksena voidaan maksaa kokous- ja/tai vuosipalkkioita siten, kun konsernijohto on päättänyt.

Hallituksen jäsenet eivät voi olla osallisena yhteisön tulospalkkio- tai muissa vastaavissa järjestelmissä.

12.13.2 Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen

Tulospalkkio ja muiden yhteisön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on yhteisön hallituksen vastuulla. Yhteisön hallitus päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta. Yhteisön hallituksen puheenjohtajan on hankittava konsernijohtajan ennakkokanta tytäryhteisön toimitusjohtajan palkkaukseen sekä mahdollisen tulospalkkiojärjestelmän käyttöönottoon tai sen muutokseen ennen päätöksentekoa.

Yhteisön toimitusjohtajan palkitsemisjärjestelmässä ei käytetä optio- tai osakeperusteista palkitsemista.

12.13.3 Palkitsemisjärjestelmä ja palkitsemista koskevat periaatteet sekä palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen ilmoittaminen

Yhteisön hallituksen on selostettava yhteisön toimitusjohtajalle ja muulle henkilöstölle suunnatun palkitsemisjärjestelmän periaatteet ja päätöksentekojärjestys sekä mahdolliset

lisäeläkejärjestelmät ja yhteisön toimitusjohtajalle ja henkilöstölle viimeisellä tilikaudella maksettujen tulospalkkojen ja -palkkioiden määrä ja palkitsemisen perusteet toimintakertomuksessa.

Toimintakertomuksessa on myös mainittava, mikäli tulospalkkiota ei ole maksettu.

Hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle viimeksi päättyneen tilikauden aikana maksettujen palkkojen ja palkkioiden sekä luontaisetujen yhteismäärä on ilmoitettava eriteltynä yhteisön tilinpäätöksessä.

12.14 Valvonnan järjestäminen ja riskien hallinta

12.14.1 Raportointi

Yhteisön hallituksen on huolehdittava, että yhteisössä on säännöllinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnasta, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

12.14.2 Konsernivalvonnan toimintaperiaatteet

Yhteisön hallituksen on määriteltävä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Yhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Konsernivalvonnasta vastaa kunnan konsernijohto. Vuosittain kunnan konsernitilinpäätöksessä annetaan kunnanhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.

12.14.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan valtuuston hyväksymien kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen mukaisesti, jotka on käsiteltävä yhteisön hallituksessa. Yhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Yhteisön hallituksen on selostettava toimintakertomuksessa hallituksen tietoon tulleita sisäisen valvonnan kehittämistarpeita, merkittävämpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

12.14.4 Sisäinen tarkastus

Tytäryhteisön hallituksen tulee ostaa sisäisen tarkastuksen palveluja tai järjestää tytäryhteisössä oma sisäisen tarkastuksen toiminto arvioimaan valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta, kun siihen on perusteltua tarvetta esimerkiksi liiketoiminnan luonteen, laadun ja laajuuden vuoksi. Mikäli tytäryhteisössä on oma sisäisen tarkastuksen toiminto, sen tulee toimia yhteistyössä kunnan sisäisen tarkastuksen kanssa.

12.15 Tilintarkastus

Tytäryhteisön ja tilintarkastajan välisessä tilintarkastusta koskevassa sopimuksessa on

edellytettävä, että yhteisön tilintarkastaja on velvollinen tilintarkastuskertomuksessaan nimenomaisesti lausumaan tilinpäätöksen vahvistamisesta, tuloksen käsittelystä hallituksen esittämällä tavalla sekä vastuuvapaudesta, vaikka tilintarkastuslaki (1141/2015) ei siihen velvoita. Jos tilintarkastaja on esittänyt hallitukselle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksen seikoista, jota ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa vaan tilintarkastuspöytäkirjassa, huomautukset on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan ja toimitettava pöytäkirja tiedoksi kunnan konsernijohdolle.

Yhteisön on ilmoitettava toimintakertomuksessa tai sitä vastaavassa kertomuksessa tilintarkastajan palkkiot tilikaudelta. Jos tilintarkastajalle on maksettu palkkiota tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista, nämä palkkiot on ilmoitettava erikseen.

12.16 Lahjoman vastaiset periaatteet

Tytäryhteisön on noudatettava hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Tytäryhteisöjen tulee noudattaa kunnanhallituksen hyväksymiä edustamista ja vieraanvaraisuutta koskevia ohjeita. Tytäryhteisön on soveltuvin osin noudatettava kunnan antamia ohjeita ulkopuolisten kustantamista matkoista ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta ja antamisesta.

Tytäryhteisöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

12.17 Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Tytäryhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon edustaja tai muu kunnan viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle tytäryhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa.

Tytäryhteisössä saatua tietoa liikesalaisuudesta ei saa oikeudettomasti käyttää eikä ilmaista hankkiakseen itselleen tai toiselle etua ja toista vahingoittaakseen.

Hallituksen jäsen, toimitusjohtajan ja konsernihallinnon edustajan on lisäksi säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon. Myös asiakirjoja tuhottaessa edellä mainittujen henkilöiden on toimittava niin, ettei ulkopuolisella ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

12.18 Vastuuvakuutukset

Tytäryhteisöllä on oltava riittävä vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.